

Republika Hrvatska
Općinski sud u Vinkovcima
Trg bana Josipa Šokčevića 17
32100 Vinkovci

Poslovni broj: Pn-29/2023-33

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Vinkovcima, Stalna služba u Otoku, po sucu Borni Mišiću, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Darko Marić, OIB: 67823148762, nositelj OPG-a Darko Marić, Vrbanja, Rastoke 75, zastupan po odvjetnici Jasni Špiranović iz Slavonskog Broda, protiv tuženika CROATIA OSIGURANJE d.d., OIB: 26187994862, Vatroslava Jagića 33, Zagreb, zastupan po odvjetniku Mati Kačanu iz Zagreba, radi naknade štete, nakon glavne i javne rasprave održane i zaključene 27. svibnja 2026. u prisutnosti punomoćnika tužitelja i punomoćnika tuženika, 28. svibnja 2026.,

p r e s u d i o j e

I Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

"Nalaže se tuženiku CROATIA OSIGURANJE d.d. Zagreb, Vatroslava Jagića 33, 10000 Zagreb, OIB: 26187994862, isplatiti tužitelju DARKU MARIĆ, OIB: 67823148762, nositelju Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva Darko Marić, 32254 Vrbanja, Rastoke kbr. 75, na ime osigurnine ugovorene za poljoprivrednu kulturu soja iznos od 9.643,72 EUR i na ime osigurnine ugovorene za poljoprivrednu kulturu kukuruz iznos od 1.873,94 EUR, ukupno 11.517,66 EUR skupa sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 15.09.2022. god. pa do 31.12.2022. god. po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate od strane Hrvatske narodne banke za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za osam postotnih poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženiku naknaditi troškove postupka tužitelju prema određenju suda uvećanim za zakonske zatezne kamate koje teku od dana presuđenja pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi

na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana."

III Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku trošak ovog postupka u iznosu od 1.250,00 EUR u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužitelj je 6. ožujka 2023. podnio tužbu radi naknade štete u kojoj u bitnom navodi da je policom osiguranja usjeva i nasada br. 469210007332 od 28. travnja 2022. osigurao svoje poljoprivredne kulture od nabrojenih osnovnih rizika, a kukuruz i soju o dopunskog rizika suše. Nakon što analizira pojedine odredbe police osiguranja odnosno natječajne dokumentacije, navodi da se o indeksima u polici osiguranja nije ništa pregovaralo niti je tužitelj dobio pojašnjenja. Tužitelj je zbog nastupanja osiguranog rizika ima umanjeње prinosa na soji za 75 % ugovorene vrijednosti i 76 % ugovorene vrijednosti za kukuruz. Tužitelj je sve svoje prinose soje prodao, a kukuruz je zadržao za svoje potrebe. Smatra kako je iznos isplaćene osigurnine prenizak s obzirom na sušu i gubitak prihoda te je stoga i navede elemente potrebno uzeti u obzir prilikom odmjeravanja iznosa osigurnine.

1.1. Nadalje navodi da tužitelj ne zna i nije mogao znati što znači "višegodišnji period" koji je mjerodavan za tumačenje nastupanja osiguranog rizika i posljedično osigurnine. Stoga ističe prigovor ništetnosti Posebnih uvjeta za indeksno osiguranje od nedostatka vlage u tlu / suše. Posebni uvjeti dakle sadrže nepoštene, nemoralne i nejasne odredbe na štetu tužitelja.

1.2. Slijedom navedenog, predlaže prihvaćanje tužbenog zahtjeva i naknadu troškova postupka.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu najprije ističe prigovor stvarne i mjesne nenadležnosti ovog suda, u pogledu kojeg je ovaj sud donio raspravno rješenje od 16. siječnja 2024. kojim se navedeni prigovor odbija kao neosnovan.

2.1. Naime, odredbom čl. 34.b st. 1. toč. 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23, 146/2025, dalje: ZPP) propisano je da trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, uključujući i trgovce pojedince; u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom zakonu uvijek sude općinski sudovi (čl. 34. st. 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda.

2.2. Iz sadržaja citirane odredbe čl. 34.b st. 1. toč. 1. ZPP, vidljivo je da je za nadležnost trgovačkih sudova pretpostavka da obje stranke u parnici budu subjekti navedeni u toj zakonskoj odredbi.

3. Prema odredbi čl. 34. st. 2. ZPP općinski sudovi sude u prvom stupnju, osim sporova iz čl. 34. st. 1. ZPP, i u svim drugim sporovima iz čl. 1. ovoga Zakona koji nisu u prvostupanjskoj nadležnosti trgovačkih ili kojih drugih sudova.

4. Pojam trgovaca određen je čl. 3. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 40/19 - dalje: ZIDZTD) koji je stupio na snagu 20. travnja 2019. Prema toj odredbi trgovac je, ako tim Zakonom nije drugačije određeno, osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu.

10. Odredbom čl. 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini ("Narodne novine", broj 30/14 - dalje: ZID ZT) izmijenjen je čl. 5. st. 1. podstavak 2. Zakona o trgovini ("Narodne novine", broj 87/08, 116/08, 76/09, 114/11 i 68/13 - dalje: ZT) prema kojem, osim trgovca iz čl. 4. toga Zakona, djelatnost trgovine može obavljati i nositelj i/ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz čl. 10. st. 1. podstavka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. i 10. toga Zakona, kao i na tržnicama na veliko iz čl. 7. st. 3. toga Zakona. 11. Trgovac je, u smislu čl. 4. st. 1. ZT pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini, dok je prema odredbi čl. 3. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15 i 40/19 - dalje: ZTD) trgovac, ako tim zakonom nije drukčije određeno, osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu.

5. Dana 1. siječnja 2019. na snagu je stupio novi Zakon o poljoprivredi ("Narodne novine", broj 118/18), koji ne predviđa organizacijski oblik; obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo kako je to bilo regulirano odredbama Zakona o poljoprivredi ("Narodne novine", broj 30/15).

6. Novi Zakon o poljoprivredi ("Narodne novine", broj 18/18, 42/20, 127/20, 52/21 i 152/22 - dalje: ZOP) uvodi novi organizacijski oblik – samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo – koje je definirano u čl. 3. st. 1. toč. b. ZOP-a, kojim je određeno da je samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo fizička osoba poljoprivrednik koja se za osobne potrebe bavi poljoprivredom u okviru korištenja prirodnih bogatstava zemlje i prodajom odnosno zamjenom od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, uključujući prodaju znanju i vještinama članova kućanstva i ekonomska veličina gospodarstva je manja ili jednaka iznosu od 3000 eura.

7. Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu ("Narodne novine", broj 29/18, 32/19 i 18/23 - dalje: ZOPG) u čl. 5. st. 1.a obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo definira kao organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohotka samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i sa njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji.

8. Tužitelj kao nositelj samoopskrbnog poljoprivrednog gospodarstva nije trgovac, jer u smislu citiranih odredaba ZID ZTD-a, ZID ZT-a, ZT-a i ZTD-a nije registriran za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini niti je osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanju usluga na tržištu, a ni gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno u skladu s propisima o obrtu i nije upisan u sudskom registru (tako i u Gr1-197/23-2 od 19. svibnja 2023.).

9. Postupak upisa poljoprivrednog gospodarstva i izdavanja rješenja o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava vrši Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (čl. 3. st. 1. Pravilnika o upisu poljoprivrednih gospodarstava - "Narodne novine", broj 76/11 i 42/13).

10. U konkretnom slučaju, tuženik je kao pravna osoba nedvojbeno subjekt iz čl. 34.b t. 1. ZPP, ali to svojstvo nema i tužitelj.

11. Odluka o mjesnoj nadležnosti temelji se na članku 52. ZPP-a.

12. Tuženik u odgovoru na tužbu nadalje osporava tužbeni zahtjev navodeći da se za konkretnu pravnu stvar mjerodavan natječaj iz 2022. godine, a ne natječaj iz 2020. na koji se poziva tužitelja. Isto tako, jedinu osnovu za utvrđivanje osigurnine predstavljaju podaci o utvrđenoj razini nedostatka vlage u tlu dobiveni od neovisnog pružatelja podataka. Podneskom od 9. veljače 2026. tuženik ističe kako je tužitelj kontradiktoran s obzirom na to da s jedne strane tvrdi da je ugovor o osiguranju ništetan, a istovremeno potražuje osigurninu. Slijedom navedenog, predlaže odbijanje tužbenog zahtjeva uz naknadu troškova postupka.

13. Tijekom postupka sud je pročitao policu osiguranja s prilogima, Uvjete za osiguranje usjeva, plodova nasada te ostalih proizvoda zemlje zajedno sa Posebnim uvjetima za indeksno osiguranje od nedostataka vlage u tlu / suše te su saslušani tužitelj i predstavnik tuženika Krešimir Frančić.

13.1. Ostali dokazni prijedlozi su odbijeni kao nepotrebni s obzirom na to da je iz izvedenih dokaza sud donio zaključak o ništetnosti ugovora o osiguranju pa je time izvođenje ostalih dokaza radi utvrđivanja osnovanosti osnove i visine tužbenog zahtjeva u ovoj pravnoj stvari postalo suvišno, o čemu više *infra*.

14. Na temelju ovako provedenog postupka, a u skladu s člankom. 8. ZPP-a sud utvrdio da je tužbeni zahtjev neosnovan.

15. Među strankama je sporna osnova i visina tužbenog zahtjeva.

16. Uvidom u policu osiguranja s prilogima sud je u bitnom utvrdio da su stranke ovog postupka zaključile policu osiguranja u trajanju od 28. travnja 2022. do 31. prosinca 2022. s tim da je trajanje osiguranja za rizik nedostatka vlage u tlu (suše) od 15. lipnja 2022. u 24:00 sati do 14. kolovoza 2022. u 24:00 sati. Nadalje, u polici osiguranja se navodi da su sastavni dio ugovora o osiguranju Uvjeti za osiguranje usjeva, plodova nasada te ostalih proizvoda zemlje u primjeni od 1. veljače 2022., Posebni uvjeti za indeksno osiguranje od nedostatka vlage u tlu / suše u primjeni od 1. ožujka 2022., Informacija ugovaratelju osiguranja / osiguraniku prije sklapanja ugovora o osiguranju u primjeni od 26. listopada 2021. te Posebni uvjeti za osiguranje gubitka poljoprivredne proizvodnje. Također, iz police osiguranja je vidljivo da je tužitelj osigurao svoje poljoprivredne kulture od osnovnih rizika (tuča, požar i udar groma), a kukuruz i soju i od dopunskog rizika suše s različitim iznosima osiguranja i premijama. Pritom se navodi da se predmetnom policom osigurava prinos / urod u 2022. godini. Nadalje, u polici osiguranja je navedeno da se polica odnosi isključivo na štete nastale uslijed gubitka poljoprivredne proizvodnje veće od 20 % prosječne godišnje poljoprivredne proizvodnje. Utvrđena je i tablica vrijednosti indeksa prema kojima se utvrđuje intenzitet (razina) nedostatka vlažnosti la za mjesto osiguranja u razdoblju pokrića te visina odštete koja se izražava kao postotak od iznosa osiguranja. Tako je u navedenoj tablici navedena distinkcija između dva razdoblja: 15.6. – 14.7. i 15.7. – 14.8. s klasifikacijom nedostatka vlage u tlu na blagi, umjereni i ozbiljan, a koja klasifikacija je povezana s različitim postocima odštete od iznosa osiguranja. Nadalje je navedeno da ako je ostvaren nedostatak vlage u tlu u oba razdoblja pokrića, osigurninu predstavlja zbroj postotaka iz oba razdoblja pokrića te su u sljedećoj tablici navedeni datumi dospjeća pojedinih iznosa.

17. Uvidom u Uvjete za osiguranje usjeva, plodova nasada te ostalih proizvoda zemlje zajedno sa Posebnim uvjetima za indeksno osiguranje od nedostataka vlage u tlu / suše (dalje: Posebni uvjeti) sud je u utvrdio sadržaj navedenih pravnih akata, a napose definirao ključne pojmove koji uvjetuju pravni tretman konkretnog pravnog odnosa, predmet osiguranja, osnovne i dopunske rizike, opseg pokrića, vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, sklapanje ugovora o osiguranju, osigurani slučaj, iznos osiguranja, i ostale bitne sastavnice koje čine ugovor o osiguranju između ovih

parničnih stranaka. Pritom je sud osobito analizirao Posebne uvjete tj. članak 4. koji definira pojam osiguranog rizika. Naime, definicija predmetnog pojma uvjetuje definiranje svih ostalih sastavnih dijelova predmetnog ugovora jer bez razumijevanja osiguranog rizika bespredmetno raspravljati o osiguranom slučaju, isplati osigurnine i uopće o bilo kojem segmentu ugovora o osiguranju.

17.1. Članak 4. Posebnih uvjeta propisuje da se osigurani rizik nedostatka vlage u tlu ostvaruje kada indeks akumuliranog nedostatka vlage u tlu u razdoblju osigurateljnog pokrića dosegne jednaku ili veću razinu granice indeksa akumuliranog nedostatka vlage u tlu navedenog na polici osiguranja. Dakle, za razumijevanje pojma osiguranog rizika u kontekstu konkretnih stranaka, a o čemu ovisi i razumijevanje i određenost i ostalih dijelova ugovora o osiguranju (npr. osigurani slučaj, uvjeti za isplatu osigurnine itd.), potrebno je prethodno definirati konstitutivni element pojma osiguranog rizika – „*indeks akumuliranog nedostatka vlage u tlu*“. Navedeni indeks definiran je na samom početku Posebnih uvjeta u dijelu u kojem se daje značenje pojedinih izraza te se navodi da indeks akumuliranog nedostatka vlage u tlu predstavlja vrijednost nedostatka vlage u tlu ispod višegodišnjeg prosjeka vlage u tlu. Nadalje se navodi da pružatelj podataka predstavlja društvo VanderSat BV koje osiguratelju za vrijeme trajanja osigurateljnog pokrića na tjednoj bazi dostavlja podatke o izmjerenim indeksima vlage u tlu za područja na kojima se nalaze poljoprivredne kulture osigurane od rizika nedostatka vlage u tlu / suše. Već na prvi pogled razvidno je da kriterij „*višegodišnjeg prosjeka vlage u tlu*“ ne predstavlja dovoljno određen odnosno odrediv kriterij što ima za posljedicu neodređenost odnosno neodredivost činidbe ugovora s obzirom na to da se pojam višegodišnjeg prosjeka vlage u tlu ni na koji način ne ograničava, ne konkretizira niti se u predmetnim ispravama daje bilo kakav podatak na temelju kojeg bi se moglo egzaktno utvrditi što to predstavlja „*višegodišnji*“ prosjek vlage u tlu. Sasvim je jasno da sintagma „*višegodišnji prosjek vlage u tlu*“ sadržajno može implicirati neodređen broj godina veći od jedne godine, sve dok je riječ o više godina (množina). Drugim riječima, formulacija „*višegodišnji*“, bez dodatnog pojašnjenja ili konkretizacije predmetne formulacije, može odnositi na dvije godine, deset godina, dvadeset godina, pedeset godina, sto godina, dvjesto godina itd. Sasvim je jasno da tako neodređena formulacija ima za posljedicu neodređenost činidbe i omogućava osiguratelju da prilagodi tumačenje predmetnog kriterija svojim interesima tj. da odredi onaj broj godina nedostatka vlage u tlu koji će za njega stvoriti jaču pravnu poziciju u smislu isključenja ili reduciranja obveze za isplatu osigurnine s obzirom na to da obveza isplate osigurnine ovisi o definiranju pojma osiguranog rizika, a definiranje potonjeg pojma ovisi o definiranju neodređene i neodredive sintagme „*indeks višegodišnjeg nedostatka vlage u tlu*“.

18. Prema tome, način na koji je ugovoreno definiranje osiguranog rizika u konkretnom predmetu i posljedično način na koji je uspostavljena obveza za isplatu osigurnine osiguratelja, ako se promatra isključivo kroz prizmu onoga što je ugovoreno, nedvojbeno predstavlja neodređenu i neodredivu činidbu, što ima za posljedicu ništetnost ugovora o osiguranju, u skladu s člankom 270. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021, dalje: ZOO). Jedini način da navedeni ugovor o osiguranju ostane na snazi je eventualna činjenica da je tužitelju kao ugovaratelju osiguranja prilikom sklapanja predmetnog ugovora pojašnjeno što to konkretno znači sintagma „*višegodišnji nedostatak vlage u tlu*“, a o čemu ovisi definiranje i domašaj ugovornih obveza obje ugovorne strane i da su se stranke o tome slobodnom voljom usuglasile. Stoga je sud na navedenu okolnost saslušao tužitelja i predloženog predstavnika tuženika.

19. Tužitelj u svom iskazu u bitnom navodi da mu je prilikom sklapanja ugovora o osiguranju od strane predstavnika tuženika rečeno da je predmetno osiguranje nešto novo, nešto što se plati više, ali se na kraju isplati, a koje osiguranje pokriva rizik suše. Sve do tada suša nije bila toliko prisutna, a s obzirom na recentnu promjenu vremenskih uvjeta odlučio se na sklapanje predmetnog osiguranja kako bi se zaštitio i od eventualne suše. Prilikom sklapanja predmetnog ugovora nisu mu pojašnjene pojedine odredbe navedenog ugovora niti su mu dana objašnjena pojedinih pojmova koji se koriste u ugovore niti je upozoren na eventualne posljedice. Samo mu je rečeno da postoji neki satelit koji sve to snima i šalje podatke, ali mu ništa o tom satelitu nisu spominjali. On je jednostavno u to povjerovao iako nije znao postoji li takav satelit, kakve podatke prikuplja i šalje, na koji način funkcionira ni može li on pratiti te podatke. O potonjim okolnostima ga nitko od predstavnika tuženika nije obavijestio i stoga on nije mogao pratiti rad tog satelita ni provjeravati navodne podatke koje šalju. Također, prilikom sklapanja ugovora nitko mu nije pojasnio značenje sintagme „višegodišnji prosjek vlage u tlu“ odnosno odnosi li se navedena formulacija na dvije godine, deset godina, pedeset godina ili sto godina. Osiguranje mu je priznalo štetu od 3 %, a stvarna šteta na kukuruzu i soji bila je oko 75 % s tim da je općina Vrbanja priznala štetu od 80 %. Općina Vrbanja je proglasila elementarnu nepogodu te je potom njihova komisija procijenila štetu za sve stanovnike Vrbanje, uključujući i njega, na 80 %. Stoga je svima priznata šteta od 80 %, a njemu, s obzirom na to da je imao sklopljen ugovor o osiguranju, nije priznata šteta u tom postotku, nego je svoja prava bio primoran ostvarivati isključivo od osiguratelja. Nikada nitko od predstavnika osiguratelja nije izašao na lice mjesta i procijenio stvarnu štetu, a te godine je bila ekstremna suša kakva se nije dogodila više od 20 godina. Ne sjeća se je li prije potpisa ugovora dobio pisanu ponudu tuženika, a ne sjeća se ni je li od tuženika dobio Posebne uvjete.

19.1. Sud je prihvatio iskaz tužitelja kao istinit i uvjerljiv te navedeni iskaz nije doveden u sumnju ostalim izvedenim dokazima.

20. Svjedok Krešimir Frančić u svom iskazu u bitnom navodi da nema nikakvih saznanja o tome kako je izgledao postupak sklapanja ugovora o osiguranju s tužiteljem jer on nije prodajni djelatnik. U odnosu na način obračuna visine štete, prikupljanja i obrade podataka naveo je da on vodi službu koja se vodi razvojem navedenog proizvoda te se relevantno podaci prikupljaju putem satelita što čini tvrtka VanderSat koja posjeduje podatke o vlažnosti tla za svako pojedino područje unazad 40 godina te se na temelju takvih podataka dolazi do konačnog obračuna. Konkretno, vlažnost tla za određenu godinu izračunava se na temelju prosjeka vlažnosti tla zadnjih 20 godina. Ne zna zašto se kao polazna točka za izračun uzima upravo razdoblje od 20 godina, a također ne zna ni zašto se u Posebnim uvjetima koristi formulacija višegodišnji prosjek vlage u tlu, a ne spominje se 20 godina. Nadalje navodi da tužitelj u konkretnom slučaju nije mogao znati da se će se obračun izvršiti na bazi od 20 godina, a ne na bazi od 5, 10, 30, 50 ili 100 godina. Mehanizam izračuna funkcionira na temelju trigeri koji izbacuju konačne brojke koji su navedeni u polici osiguranja i ti trigeri i njihove vrijednosti se mijenjaju ovisno o broju godina koji se uzimaju kao usporedni faktori. Tužitelj nije mogao pratiti i kontrolirati proces ishoda relevantnih podataka za utvrđivanje vlažnosti tla, osim ako ima svoje mjerne uređaje, već je mogao vidjeti samo konačne brojke. Nema saznanja je li tužitelju pojašnjeno značenje pojedinih ugovornih odredbi, napose značenje formulacije „*višegodišnji prosjek vlagu u tlu*“, zatim nema saznanja o tome je li tužitelju pojašnjeno na koji se točno način prikupljaju podaci o vlažnosti tla i može li on i kako to pratiti te nema saznanja o tome je li tužitelj razumio sve ugovorene odredbe, napose odredbe o osiguranom riziku,

višegodišnjem prosjeku vlagu u tlu, načinu prikupljanja i praćenja podataka o suši i vlažnosti tla.

20.1. Na upit tužitelja svjedok navodi da oni dobivaju podatke na temelju kojih se vrši obračun nakon proteka određenog razdoblja, a ne prate navedene podatke tijekom predmetnog razdoblja, iako to mogu činiti. Osiguranici, uključujući tužitelja, nisu mogli pratiti i znati o kojoj vrsti suše je riječ dok traje određeno razdoblje, nego bi konačne podatke dobili od tuženika tek protekom navedenog razdoblja. Nadalje navodi da tijekom oba razdoblja pokrića (15. lipnja – 14. srpnja i 15. srpnja - 14. kolovoza) tuženik dobiva neslužbene podatke o vlazi u tlu, ali službene podatke dobiva tek nakon 15. kolovoza te odmah nakon toga sa službenim podacima upoznaje osiguranike. U uvjetima osiguranja je definirano da u situaciji kada se ne bi mogli pribaviti mjerodavni satelitski podaci za utvrđivanje vlažnosti tla, u tom slučaju se relevantni podaci prikupljaju od Europskog prognostičkog centra, a ako ni to nije moguće onda se izlazi na teren i procjenjuje se obujam štete na prinosima. Pojašnjava da se inače prilikom utvrđivanja nastupanja osiguranog slučaja ne gleda obujam štete na prinosima ugovaratelja osiguranja jer to nije ugovoreno, ali u spomenutoj trećoj opciji koja implicira izlazak na teren u slučaju nemogućnosti pribavljanja relevantnih podataka, procjenjuje se obujam štete na prinosima. Sve ovo je navedeno u uvjetima osiguranja. Konkretna polica osiguranja sastavljena je na temelju mjerodavnog pravilnika, a osigurani rizik je predmet konkretnog ugovaranja.

20.2. Na upit tuženika svjedok navodi da ne zna je li tužitelj sklopio istovjetnu policu osiguranja i za prethodnu godinu, a ne može reći ni je li tužitelj bio upoznat i razumio pojedine stavke police osiguranja jer nije sudjelovao u sklapanju ugovora, ali može generalno reći da sklapanju svakog takvog ugovora mora prethoditi predugovorno informiranje.

20.3. Sud je prihvatio iskaz svjedoka kao istinit, ali kao nedovoljno relevantan za predmet ovog postupka jer je utvrđeno da konkretan svjedok nije sudjelovao u sklapanju ugovora o osiguranju s tužiteljem i stoga nema saznanja o bitnim elementima koji utječu na pitanje ništetnosti predmetnog ugovora. Svojim iskazom navedeni svjedok je samo doprinio zaključku suda o ništetnosti ugovornih odredbi jer nije znao odgovoriti na pitanje zašto se u Posebnim uvjetima ne spominje 20 godina kao polazna točka za izračun vlažnosti tla, nego se spominje neodređena i neodrediva formulacija višegodišnjeg prosjeka. Dakle, dotični svjedok nije ponudio neki uvjerljivi argument koji bi otklonio neodređenost odnosno neodredivost predmetne odredbe. Također, svjedok je naveo da tužitelj nije mogao znati koliko će se godina uzeti kao polazna točka za obračun vlažnosti tla što je dodatan argument u pogledu nedovoljne informiranosti tužitelja odnosno neotklanjanja neodređenosti i neodredivosti sporne odredbe. Tom zaključku pridonio je i dio iskaza svjedoka po kojem nema saznanja je li tužitelju pojašnjeno značenje pojedinih ugovornih odredbi, napose značenje formulacije „*višegodišnji prosjek vlagu u tlu*“, zatim o tome je li tužitelju pojašnjeno na koji se točno način prikupljaju podaci o vlažnosti tla i može li on i kako to pratiti te o tome je li tužitelj razumio sve ugovorene odredbe, napose odredbe o osiguranom riziku, višegodišnjem prosjeku vlagu u tlu, načinu prikupljanja i praćenja podataka o suši i vlažnosti tla. Drugim riječima, predloženim dokazom nije doveden u pitanje zaključak ovog suda o ništetnosti ugovora o osiguranju zbog neodređene i neodredive bitne odredbe predmetnog ugovora.

21. U konkretnom slučaju, tuženik tijekom postupka nije predložio dokaze kojima bi doveo u pitanje ništetnost Posebnih uvjeta i posljedično ugovora o osiguranju, a svjedok Krešimir Frančić u tom smislu nije relevantan jer nema saznanja o tome kako je izgleda proces sklapanja konkretnog ugovora o osiguranju i jesu li

tužitelju dana sva potrebna pojašnjenja, s obzirom na to da dotični svjedok nije ni sudjelovao u postupku sklapanja predmetnog ugovora o osiguranju. Dapače, dotični svjedok svojim iskazom samo potvrdio stajalište suda o ništetnosti predmetnog ugovora. Prema tome, iz sadržaja sklopljenog ugovora, napose Posebnih uvjeta, te iskaza tužitelja, a dijelom i iskaza svjedoka, nedvojbeno proizlazi da pojam osiguranog rizika nije na odgovarajući način određen niti pojašnjen, a što ima za posljedicu neodređenost odnosno neodredivosti činidbe iz ugovora o osiguranju odnosno ništetnost ugovora. Pritom treba istaknuti da ugovor o osiguranju ne može opstati bez navedene nejasne, određene i neodredive činidbe jer upravo navedena odredba uvjetuje značenje ostalih odredbi ugovora odnosno uvjetuje sadržaj i doseg ugovornih prava i obveza konkretnih ugovornih strana.

21.1. Opisano shvaćanje ovog suda o ništetnosti potvrđuje i recentna odluka Trgovačkog suda u Zagrebu u P-893/2023 od 7. svibnja 2026. u usporedivom predmetu, a koju presudu je tužitelj dostavio u spis i u kojoj se navodi sljedeće: *„Sud stoga prihvaća da indeksni model osiguranja kao takav nije nedopušten, niti sama činjenica da se osiguratelj koristi satelitskim podacima čini ugovor ništetnim. Međutim, u konkretnom slučaju odredbe Posebnih uvjeta u dijelu u kojem pravo osiguranika na osigurninu i njezinu visinu čine ovisnima isključivo o podacima pružatelja VanderSat BV, bez jasnog, provjerljivog i osiguraniku razumljivog prikaza ulaznih podataka, referentnog razdoblja, načina izračuna dugogodišnjeg prosjeka i načina formiranja indeksa, nisu dovoljno jasne, određene ni provjerljive. Takve odredbe, kao dio unaprijed formuliranih uvjeta osiguranja, protivne su načelu savjesnosti i poštenja jer osiguranika dovode u položaj da ne može provjeriti ni stvarni nastanak osiguranog slučaja ni pravilnost obračuna osigurnine.“*

22. Stoga sud zaključuje da je konkretan ugovor o osiguranju ništetan zbog neodređenosti odnosno neodredivosti činidbe, a s obzirom na to da tužitelj u tužbenom zahtjevu traži isplatu osiguranina (*„Nalaže se tuženiku...isplatiti tužitelju...na ime osigurnine...“* – list 1310 spisa), a ništetan ugovor ne proizvodi pravne učinke, nema uvjeta za obvezivanje tuženika za isplatu osigurnine tj. za ispunjenje ugovorne obveze na temelju ugovora koji je ništetan i ne proizvodi pravne učinke, već tužitelj ima na raspolaganju drugi pravni put tj. utvrđivanje ništetnosti predmetnog ugovora i restitucijski zahtjev s tim u vezi.

23. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki I izreke.

24. Odluka o troškovima postupka donesena je na temelju članka 154. stavka 1. ZPP-a i uz primjernu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj: 138/2023, 107/2025, dalje: Tarifa). Prije svega treba reći da sud nije uzeo u obzir pisana očitovanja stranaka koja nisu podnesena u skladu s člankom 299.a ZPP-a, na što su stranke upozorene na ročištu 1. travnja 2026., a što ima svoje refleksije i u pogledu odluke o troškovima u ovoj pravnoj stvari. Rukovodeći se kriterijem opravdanosti tj. potrebe za vođenje parnice (čl. 155. ZPP-a), tuženiku su priznati sljedeći troškovi: zastupanje na sljedećim ročištima: 16. siječnja 2024., 11. travnja 2025., 1. travnja 2026. i 27. svibnja 2026. – svako po 200,00 EUR (Tbr. 9. t. 1. u vezi s Tbr. 54. Tarife), dakle ukupno 800,00 EUR i trošak sastava podneska od 4. svibnja 2026. (u podnesku pogrešno naveden datum 30. travnja 2026.) u iznosu od 200,00 EUR, u skladu s Tbr. 8. u vezi s Tbr. 54. Tarife. Dakle, tuženiku je priznat trošak od ukupno 1.000,00 EUR što uvećano za PDV od 25 % (Tbr. 46. Tarife) iznosi 1.250,00 EUR.

24.1. Tuženiku nije priznat trošak zastupanja na ročištu 10. srpnja 2023. jer navedeno ročište nije ni održano, o čemu postoji i službena bilješka u spisu. Tuženiku nije priznat ni trošak sastava podneska od 9. veljače 2026. jer za navedeni podnesak

tuženik nije dobio odobrenje za podnošenje niti je predmetni postupak bio potreban za ovaj postupak s obzirom na ranije podneske i navode iznesene na ročištima, a tuženiku također nije priznat ni trošak podneska od 26. lipnja 2025. jer navedenog datuma tuženik nije podnio ikakav podnesak.

25. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci.

Otok, 28. svibnja 2026.

Sudac:
Borna Mišić

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave presude. Žalba se podnosi pisano ovom sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke, a o žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

Dostaviti:

1. Odvjetnica Jasna Špiranović, Slavonski Brod – punomoćnik tužitelja
2. Odvjetnik Mate Kačan, Zagreb – punomoćnik tuženika

Broj zapisa: **9-30888-aacf8**

Kontrolni broj: **05698-8f829-b424d**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Vinkovcima** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.